

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาในการพัฒนาประเทศมากมาย ทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและด้านอื่นๆ การพัฒนาสังคมโดยส่วนรวมในช่วงกว่าศตวรรษที่ผ่านมา นับว่าประสบความสำเร็จในวาระระดับมาตราบรรลุคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับหนึ่ง กล่าวคือ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเติบโตในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบันมีสภาพสังคมไทยมีความเจริญ ร้อยละ 8.3 ต่อปี (คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, 2540 : 7) สภาพสังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน อาทิ เช่น การเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบเกษตรกรรมมาเป็นการประกอบอุตสาหกรรมและบริการ ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวในทางเศรษฐกิจ จะมีผลในทางเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มน้อยเพียงเท่านั้น ผลที่ตามมา ก็คือ การก่อให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจของชนชั้นภายในชาติ เนื่องจากการกระจายรายได้ที่ไม่สมดุล ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวแล้ว จะเกิดขึ้นเพียงในเมืองหลวงหรือจังหวัดใหญ่ๆ เท่านั้น มิได้กระจายไปให้ทั่วถึงทุกพื้นที่จึงมีการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่จากชนบทเข้ามาอยู่ในเมือง เพื่อประกอบอาชีพโดยใช้แรงงานจึงได้เกิดปัญหาด้านต่างๆ จึงได้เกิดขึ้นมา เช่น เรื่องที่อยู่อาศัย ชุมชนแออัด การศึกษาของเด็กในวัยเรียนภาวะค่าครองชีพที่สูงกว่ารายได้ การคมนาคม คุณภาพชีวิตและสุขภาพจิต ประกอบกับความก้าวหน้าในเรื่องเทคโนโลยี และกระแสสื่อสารด้านต่างๆ ซึ่งส่งเสริมหรือเกื้อหนุนให้เกิดการกระทำผิดมากขึ้น ปัญหาทุกปัญหาดังที่กล่าวแล้วจึงก่อให้เกิดการประกอบ "อาชญากรรม" ขึ้น ซึ่งถือได้ว่าอาชญากรรมนั้นเป็นปรากฏการณ์แบบหนึ่งของสังคม สถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในทุกๆ ปี ได้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและแนวโน้มสถิติจะเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณในอนาคต

ปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ ประกอบกับปัญหาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ความเสื่อมโทรมทางด้านจริยธรรม ความเป็นธรรมในสังคมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งหากไม่มีนโยบายและมาตรการในการแก้ไข ปัญหาอย่างถูกต้องปัญหาก็จะยิ่งขยายตัวจนกลายเป็นวิกฤตการณ์ทางสังคมที่อยู่ยากในการแก้ไข (อมรฤทธิ์ มะอาจเลิศ, 2541 : 1)

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน นับเป็นปัญหาสำคัญของสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ของประชาชนเป็นอย่างมาก หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรงในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้วนั้น หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด คือ สถานีตำรวจภูธรอำเภอและสถานีตำรวจภูธรตำบล (กรมตำรวจ, 2536 : 17)

กระบวนการยุติธรรม เป็นกลไกหนึ่งของสังคมในการที่จะคุ้มครองความยุติธรรมเพื่อความสงบสุข เรียบร้อยและศิครรรวมถึงค้ำชูประชาชนในสังคมนั้น สถาบันหรือหน่วยงานที่ประกอบกันเป็นกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ตำรวจเป็นองค์กรแรกที่พบเห็นและดำเนินกิจการเมื่อมีเหตุการณ์ทำความผิดเกิดขึ้น

กระบวนการยุติธรรมเริ่มต้นด้วยการสืบสวนสอบสวนของ "พนักงานสอบสวน" คือ ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่สอบสวน ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการสอบสวน ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบกระบวนการสอบสวน การสอบสวนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะอำนวยความสะดวกแก่สังคม หากการสืบสวนสอบสวนมิได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดหลักการและเหตุผลแล้ว ผลการดำเนินการของเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมในชั้นอัยการและศาลก็จะดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมได้ยาก (พล.ต.ต.สง่า ดวงอัมพร กับคณะ, 2521) การสอบสวนจึงเป็นกลไกที่สำคัญกลไกหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่จะสร้างสรรค์และอำนวยความสะดวกแก่สังคม เนื่องจากการสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ซึ่งจุดประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงก็เพื่อที่จะให้ข้าราชการตำรวจที่เป็นพนักงานสอบสวนพอใจในสายงานสอบสวน อันเป็นหนทางแก้ไขปัญหายานสอบสวนที่มีมาตั้งแต่แรก คือ การขาดแคลนพนักงานสอบสวน และการสอบสวนขาดประสิทธิภาพ

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของพนักงานสอบสวน ที่เดิมตามลำดับชั้นมีตั้งแต่ ตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวน ตำแหน่งสารวัตรสอบสวน และรองผู้กำกับกับการสืบสวนสอบสวน โดยมีผู้กำกับกับการหรือหัวหน้าสถานีตำรวจที่มีอำนาจในการสอบสวนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนและชั้นคอนบริหารงานสอบสวนต้องผ่านตามลำดับชั้นของพนักงานสอบสวนซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปเป็นแบบพนักงานสอบสวนสัญญาบัตร 1 พนักงานสอบสวนสัญญาบัตร 2 พนักงานสอบสวนสัญญาบัตร 3 และรองผู้กำกับสืบสวนสอบสวน โดยมีผู้กำกับหรือหัวหน้าสถานีตำรวจที่มีอำนาจในการสอบสวนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ส่วนการบริหารงานสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนทุกระดับต้องผ่านงานบริหาร ไปยังรองผู้กำกับกับการสืบสวนสอบสวน และ ผู้กำกับกับการหรือหัวหน้าสถานีตำรวจที่มีอำนาจในการสอบสวน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของพนักงานสอบสวนดังกล่าวได้มีการเริ่มขึ้นโดยเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2539 คณะกรรมการข้าราชการตำรวจได้มีมติทราบมติอนุคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2539 เรื่อง การอนุมัติให้ตำแหน่งพนักงานสอบสวนเป็นตำแหน่งควม ระดับรองสารวัตร - สารวัตร ซึ่งต่อมาได้มีการตั้งสถาบันส่งเสริมงานสอบสวน และ สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ นอ. 0125/16242 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2539 แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2539 เห็นชอบการกำหนดตำแหน่งข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถาบันส่งเสริมงานสอบสวน กองบัญชาการเสีภกษา

หลังจากกรรมการข้าราชการตำรวจ มีมติรับทราบมติคณะอนุกรรมการข้าราชการตำรวจ เรื่อง กรรมการข้าราชการตำรวจอนุมัติให้ตำแหน่งพนักงานสอบสวนเป็นตำแหน่งควม ระดับรองสารวัตร - สารวัตร รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินเรียกไว้แล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้หน่วยในสังกัดทำการประเมินพนักงานสอบสวน ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งนับถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2539 เป็นครั้งแรก ผู้ที่ผ่านการประเมินและการอบรมหลักสูตรระดับสารวัตร ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีขึ้น ก่อนหลักเกณฑ์ใช้บังคับ (วันที่ 17 กรกฎาคม 2539) คือผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการและสารวัตรรุ่นที่ 38 ลงมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติอนุมัติให้แต่งตั้งมีผลพร้อมกันเป็นครั้งแรกในวันที่ 1 เมษายน 2540 สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร สารวัตรรุ่นที่ 39 และ 40 ซึ่งเข้ารับการอบรมก่อนและสำเร็จหลังเกณฑ์ใช้บังคับ คณะอนุกรรมการข้าราชการตำรวจมีมติให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องสำเร็จการอบรมหลักสูตรพนักงานสอบสวน ระดับสารวัตรและสำนักงานตำรวจแห่งชาติอนุมัติให้แต่งตั้งมีผลพร้อมกันเป็นครั้งที่สอง ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2540 ส่วนผู้ที่ไม่ผ่านการอบรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานสอบสวนระดับสารวัตร ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 54/2540 ลงวันที่ 14 มกราคม 2540 โดยตำรวจภูธรภาค 1-9 และกองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นกองอำนวยการสถานฝึกอบรมและจัดหาสถานฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานสอบสวนระดับสารวัตรประจำปี 2540 รุ่นที่ 1 ผู้ที่ผ่านการอบรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติอนุมัติให้แต่งตั้งโดยมีผลพร้อมกันเป็นครั้งที่ 3 ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2540

เนื่องจากมีพนักงานสอบสวนที่มีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์ไม่พร้อมกัน สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงกำหนดระยะเวลาการยื่นขอประเมินและการแต่งตั้งปีละ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนนับถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ และแต่งตั้งให้มีผลในวันที่ 1 ตุลาคม ครั้งที่ 2 สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนนับถึงวันที่ 1 สิงหาคม และแต่งตั้งให้มีผลในวันที่ 1 เมษายน สำหรับผู้ที่ผ่านการประเมินแต่ยังไม่ผ่านการอบรมหลักสูตร ฝ่ายอำนวยการหรือสารวัตร

รุ่นที่ 40 ลงมา จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานสอบสวนระดับสารวัตร หลังจากผ่านการฝึกอบรมแล้ว จึงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนระดับสารวัตร

จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้น่าจะมีผลกระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน อันจะเกี่ยวเนื่องกับปัญหาอื่นๆ ตามมามากมาย เช่น ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ การขาดแคลนพนักงานสอบสวน ไม่เพียงพอกับจำนวนงานคดีที่เพิ่มขึ้นและที่สำคัญจะทำให้เกิดปัญหาขาดประสิทธิภาพในงานสอบสวน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ย่อมเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทยอย่างแน่นอน

จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ระหว่างกรุงเทพมหานครและบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 30 กิโลเมตร โดยกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของประเทศทั้งด้านการปกครอง ธุรกิจการค้า การบริการ ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง การโทรคมนาคม สื่อสาร การเงิน และอื่นๆ อีกมาก ส่วนบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นศูนย์กลางของการอุตสาหกรรมรัฐบาลมีแนวทางการพัฒนาประเทศ (ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7) ให้มีการพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งจังหวัดสมุทรปราการเชื่อมโยงเข้ากับพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของภูมิภาคนี้ โดยเป็นศูนย์กลางด้านการเงิน การท่องเที่ยว การขนส่งทางอากาศและโทรคมนาคมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ แม้พื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ จะเป็นบริเวณที่เหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันแนวโน้มในการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรลดลง มีการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมที่อยู่อาศัยและการค้าพาณิชยกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยจะเห็นว่ามีมีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยอาคารสถานที่ทำงาน (Office Building) ตลอดจนอาคารอื่นๆ อีกมาก จากนโยบายการพัฒนาประเทศนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 และ 5 ให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งรองรับการกระจายตัวด้านอุตสาหกรรมจากกรุงเทพมหานคร ทำให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งการลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาลงทุนประกอบอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ มากมายทั้งนี้นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่สองรองจากกรุงเทพมหานคร โดยโรงงานอุตสาหกรรมจะกระจายตัวตั้งอยู่ในอำเภอต่างๆ ทั่วทั้งจังหวัด เมื่อผลิตสินค้าได้แล้วมีตลาดรองรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศทั้งแหล่งวัตถุดิบและแหล่งตลาด มีความสำคัญต่อการเลือกทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรม โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร จึงมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของประเทศและยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ และเป็นตลาดสินค้าที่สำคัญที่สุด ขณะเดียวกันก็เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดมีความ

สะดวกและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากด้วย

เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการแบ่งเป็น 3 สาขาหลัก คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ ทั้งนี้ ในแต่ละสาขาได้รวมเอาสาขาการผลิตในผลิตภัณฑ์มวลรวมคือ สาขาเกษตรกรรม ได้แก่ การกสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ กรรมบริการทางการเกษตร การแปรรูปสินค้าการเกษตรอย่างง่าย สาขาอุตสาหกรรม ได้แก่ เหมืองแร่และข่อยหิน อุตสาหกรรมก่อสร้าง ไฟฟ้าประปา สาขาการค้าขายและบริการ ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง คำส่งและค้าปลีก ธนาคาร ประกันภัย อสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย การบริหารราชการ การบริการ ทั้งนี้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเหมือนกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศและของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตลอดจนกรุงเทพมหานครและปริมณฑลภาคอุตสาหกรรม มีการเติบโตขึ้นในอัตราเพิ่มขึ้น ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมและการค้าการบริการมีอัตราส่วนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปีของมูลค่าผลิตภัณฑ์ ระหว่างจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกับประเทศจะ พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสมุทรปราการเฉลี่ยร้อยละ 20.13 โดยสูงกว่าการขยายตัวทั้งของกรุงเทพมหานคร สำหรับสาขาการเกษตรกรรมนั้นมีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด ร้อยละ 6.58 ซึ่งเกิดจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรลดน้อยลง อีกทั้งพื้นที่สำหรับการเกษตรกรรมทั้งหมดที่นา พื้นที่สวน และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยลดลงทุกปี อันเป็นผลมาจากการขายที่ดินให้แก่นักลงทุนและนักพัฒนาที่ดินเพื่อทำกิจการอื่น

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาสถานะของการพัฒนาอุตสาหกรรมในปัจจุบัน จะพบว่า สมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เนื่องจากความเหมาะสมหลายๆ ด้านประกอบกับในอดีตรัฐบาลได้มีมาตรการส่งเสริมให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมจากกรุงเทพฯ ทำให้อุตสาหกรรมในจังหวัดเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในอำเภอเมืองสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด ในอำเภอบางข้อมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุด ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 5,000 แห่ง ประเภทอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของจังหวัดได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ อุตสาหกรรมรถยนต์ เครื่องไฟฟ้า

เนื่องจากสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก จึงทำให้มีแรงงานทั้งในท้องถิ่นและจากจังหวัดต่างๆ ทั่วทุกภาคของประเทศเข้ามาทำงานในโรงงานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ นอกจากแรงงานในภาคอุตสาหกรรมแล้วยังมีแรงงานในสถานประกอบการต่างๆ ทั้งด้านธุรกิจ พาณิชยกรรม การบริการ และอื่นๆ ที่มีการเจริญเติบโตต่อเนื่องจากภาค

อุตสาหกรรม โดยปัจจุบันมีจำนวนแรงงานทั้งสิ้นประมาณ 414,164 คน โดยมีประมาณร้อยละ 48.963 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (แผนลงทุนจังหวัดสมุทรปราการ. 2540 : 58)

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของจังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรม จนทำให้มีการอพยพแรงงานเข้ามามากมายดังกล่าวนี้ ปัญหาที่ตามมาคือ การก่อคดีอาชญากรรมที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านกำลังพลและประสิทธิภาพการทำงานด้านการสอบสวนคดีอาญาซึ่งนับวันกำลังพลในการทำงานจะมีน้อยลงประสิทธิภาพของงานที่เกิดจาก ประสิทธิภาพการทำงานต่ำประกอบกับสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้น มีจำนวนสูงขึ้นทุกปี ๆ และมีแนวโน้มจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคตความเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์และอำนวยความสะดวกในงานสอบสวนนั้น คงจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแน่แท้ ในทางกลับกันหากพนักงานสอบสวนมีจำนวนเพียงพอในการปฏิบัติงานด้านสอบสวนคดีอาญาที่เกิดขึ้น และปฏิบัติงานโดยมีประสิทธิภาพแล้ว การสอบสวนจะเป็นกลไกหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่จะสร้างสรรค์ และอำนวยความสะดวกแก่สังคมได้

ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในงานสอบสวน เมื่อมีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ของพนักงานสอบสวน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนโดยศึกษากับพนักงานสอบสวน ในเขตจังหวัดสมุทรปราการทั้งหมดซึ่งมีจำนวน 148 คน จากสถานีตำรวจจำนวน 13 สถานี ที่กระจายกันอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ กับปัจจัยสภาพภูมิหลังด้านสังคม
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ผู้มีภูมิหลังตามกัน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะ พนักงานสอบสวนระดับต่างๆ ในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ

1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หมายถึง ทศนคติในเชิงบวกของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สอบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีค่านิยมและปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ จนทำให้เกิดกำลังใจและความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ
2. แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่มุ่งประสงค์ต่อผลที่จะให้ออกกระทำหรือประพฤติปฏิบัติไปในทิศทางเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ประสงค์
3. ปัจจัยจูงใจ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานที่ทำ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติราชการ
4. ปัจจัยค้ำจุน หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นเครื่องช่วยค้ำจุนป้องกันมิให้บุคคลเกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติราชการ และขณะเดียวกันปัจจัยดังกล่าวยังช่วยสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติมีความพึงพอใจมากขึ้น
5. ความสำเร็จของงาน หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติได้ปฏิบัติตามภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของตนในงานสอบสวนโดยใช้ความสามารถในการปฏิบัติ ตลอดจนแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้งานในหน้าที่สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ
6. การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยกย่อง ชมเชย ให้กำลังใจ การได้รับการแสดงความยินดีจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานว่า เป็นบุคคลที่สามารถปฏิบัติราชการตามหน้าที่การสอบสวนได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์
7. ลักษณะงาน หมายถึง ประเภทหรือชนิดหรือวิธีการของงานสอบสวนที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ หมายความว่า หมายความว่า ความรวมถึงปริมาณของงานและคุณลักษณะของงานที่ปฏิบัติตามหน้าที่ และที่ได้รับมอบหมาย
8. ความรับผิดชอบในงาน หมายถึง พันธะผูกพันต่อสายงานสอบสวนที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อให้งานสอบสวนได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

9. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง หมายถึง การได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นกว่าเดิม หมายถึงการมีโอกาสได้เข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ตนเอง

10. โอกาสความเจริญเติบโตในงานที่ปฏิบัติ หมายถึง การพัฒนาตัวเองในด้านความรู้ ความชำนาญ ทักษะแบบเพิ่มประสบการณ์ในการขยายขีดความสามารถของตนเอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติราชการงานสอบสวนที่ได้รับมอบหมาย

11. การปกครองบังคับบัญชา หมายถึง วิธีการที่ผู้บังคับบัญชาใช้ในการควบคุมงานเพื่อให้การดำเนินงานสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมอบหมายการส่งงาน การให้คำแนะนำ ปรีกษา และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ใต้บังคับบัญชา

12. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความร่วมมือและความเข้าใจในการปฏิบัติราชการด้านสอบสวนระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้บังคับบัญชา

13. สภาพการทำงาน หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติราชการด้านการสอบสวน ได้แก่ สถานที่ทำงาน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

14. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน หมายถึง ความสัมพันธ์ ความร่วมมือและความเข้าใจกันระหว่างพนักงานสอบสวนด้วยกันและข้าราชการตำรวจในหน่วยเดียวกัน

15. ความเป็นอยู่ส่วนตัว หมายถึง สภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของพนักงานสอบสวนนอกจากเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่สอบสวน

16. ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา หมายถึง ความสัมพันธ์ ความร่วมมือ ความเข้าใจในการปฏิบัติราชการด้านการสอบสวนระหว่างผู้บังคับบัญชากับพนักงานสอบสวน

17. สถานภาพทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งหรือฐานะในทางนามธรรมทางสังคมของหน่วยงานราชการที่พนักงานสอบสวนสังกัดอยู่

18. ความมั่นคงในงาน หมายถึง ทักษะที่มีต่องานสอบสวนทางด้านความมั่นคงแน่นอนและยั่งยืน โดยมีหลักประกันว่าหากได้ปฏิบัติงานด้านสอบสวนอย่างเต็มกำลังความสามารถและมีประสิทธิภาพก็จะสามารถคงอยู่และปฏิบัติงานด้านการสอบสวนได้ต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และก่อให้เกิดความพึงพอใจของข้าราชการตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการเมื่อได้รับการปรับโครงสร้างใหม่
2. เพื่อทราบความแตกต่างในแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ เพื่อผู้บริหารจะได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานสอบสวนคดีอาญา โดยการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยในการตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใดในอันที่จะส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน ให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น
3. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นหลักฐานในการพัฒนาข้อเสนอแนะกำลังพล เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาในด้านกำลังพลที่เกี่ยวกับงานสอบสวนคดีอาญาต่อไป

